

Сулейман-Стальский
райондин общественно-
политический газет
1931-йисалай акъатзава

КУЪРЕДИН ХАБАРАР

№16 (26436)

Жуьмя, 23-апрель, 2021-йис

Газет гъафтеда садра акъатзава.

Маса гунин кьимет азадди я

Сергей Алимович Меликов Сулейман-Стальский района

Дагъустан Республикадин Къилин везифаяр вахтуналди тамамарзавай Сергей Алимович Меликов Сулейман-Стальский района мугъманвиле хъана ва ам района социальный, экономикадин, эцигунрин, хуьруьн майишатдин ва маса хилерай тухванвай ва тухузвай кьвалахрихь галаз таниш хъана. Сифте нубатда республикадин Къил Сардархуьре «Сардакент-Даркуш-Казмаляр» магистралдин водопроводдин эцигунрин ва яд михьдай тадаракрин

мебель хкизва ва видеонаблюденидин камераяр эцигзава. Вири и кьвалахар акъалтГарайла планрик ДР-дин образованидин илимдин министерстводин ва гуьзчивалдай органрин лицензия кьачун ква. И кар патал герек истемешунар фикирдиз кьачунва.

Подрядчикди лагъайвал, асул кьвалахар алагай йисуз акъалтГарнава, школадин территория дуьзмишнава, и кьвалахар бюджетдинбурулай кьеяй тир такъатрихь кьилиз акъудна. Мадни,

планламишнава. Анра алай аямдин технологияр ишлемишда ва «стГал-стГал» яд гудай кьайда кардик кутада. 800 гектарда икьван ч^авалди багълар кутунва. Алагай йисуз ичин суперинтенсивный багъларай сифте яз 1,3 агъзур тонн емишар к^ватГна. Инвестордин фикирдик гьакИни багъларин территорияда 50 агъзур тонн ичер хуьдай логистикадин центр арадал гьунни ква. Центр куракура (йиса-йиса) ишлемишиз вахкуда.

ДР-дин Къил гьакИни Италиядай тир и проект кьилиз акъудзавай пешекар Паоло Лазерахь галазни рахана. Ада лагъайвал, Дагъустанда хуьруьн майишат вилик тухудай вири жуьредин кутугай шартлар ава. Сергей Алимович Меликова и проект кьилиз акъудун патал тухузвай кьвалахдиз рази жедай кьимет гана.

Райондин Къил Нариман Абдулмуталибовахь ва инвестордихь элкьвена Сергей Меликова алава хъуьна: «Заз кьвехь виридахь агалкьунар хъана к^анзава, инанмиш я хьи, чалай вири патал, иллаки и района яшамиш жезвай гзаф хъсан, гуьзел инсанар патал, хъсан еридин емишар кьачуз алакьда».

документар ава ва ам муниципалитетдин балансдал вахканва.

Райондин Къил Нариман Абдулмуталибова ва школадин руководстводи Сергей Меликова лагъайвал, муаллимар патал 9 к^валикай ибарат тир дарамат эцигнава, гьелелиг школада 75 аялди к^елзава, абурукай 15 аял Кьасумхуьрелай гьизва. Школадихь 2 автобус ава. Кьвед лагъай классдилай эгечИна к^елзавайбуру программованидай ва хуьруьн майишатдайни чирвилер кьачузва. ГьакИни школада рисованидин ва скульптурадин классарни ачухнава. Школада чпихь пешекарвилин рекъай алакьунар авай муаллимриз уьлкведин маса регионрайни к^валахал теклифзава.

Школадикай Сергей Алимовичаз «Село» фондунин соучредитель Марат Шайдаева тамам ихтилатар авуна. Ада лагъайвал, «Село» фонд пуд йисан вилик тешкилна, адан къилин метлебни хуьруьн чкада образование вилик тухун я. Сифте нубатда чна хуьре школа эцигна. Адаз тамам 200 миллион манат кьилдин ксарин такъатар харжна. Мадни, хуьре хуьруьн майишатдин кархана тешкилна, 150 гектарда «стГал-стГал»

к^валахриз тамашна. Райондин Къил Нариман Шамсудинович Абдулмуталибова республикадин Къилиз лагъайвал, водопроводдин эцигунар 2008-йисуз башламишна, санлай адан ярговвал, куьмек патал тир объектарни галаз, 38,8 километр я. Водопроводдал асул кьвалахар кьилиз акъудна акъалтГарнава. Яд михьдай тадаракар ишлемишиз вахкун патал хуьрера цин цийи линияр тухунин к^валахар вилик кума. 2020-2021-йисара Къулан СтГалдал, Курхуьрел ва Цийи Макьарал цин цийи линиярин проектгар гьазурун ва цийи линияр тухун фикирдиз кьачунва.

Райондин Къил Нариман Абдулмуталибова лагъайвал, объект ишлемишиз вахкун райондин 90 процент агъалияр хъсан еридин хъвадай целди таъминардай мумкинвал гуда. Идалайни гьейри, объектдал алай аямдин Е вропадин дережадин тадаракар эцигнава. И объект сеbeb яз 2500 гектар ч^урухъан чилер дигидай мумкинвал гуда.

Адет хъанвайвал, ДР-дин Къилин везифаяр вахтуналди тамамарзавай Сергей Алимович Меликов района эцигзавай социальный объектрихьни галаз таниш хъана. ИкИ, Алкьвадрин хуьре ам «Хуьрерин территорияр комплекснидаказ вилик тухун» РФ-дин госпрограммадай эцигнавай, алай аямдин, 110 аялди чка авай школадихь галаз таниш хъана. Адан эцигунар 2020-йисуз башламишна, гьа йисан декабрдин вацра акъалтГарни авуна. Алай вахтунда аниз герек стулар, столар, шкафар ва маса

мини-футболдин майдан тадаракламишна, герек тадаракар кьачуна.

Цийи школадиз к^елзавайбуру алай йисан 1-сентябрдиз кьабулдайди фикирдиз кьачуна, Сергей Меликов школа ачухун патал герек документрихь галазни таниш хъана.

Гьа инал, цийи школадин патав, Сергей Алимовича муаллимрихь галазни ихтилатар авуна. Абуру республикадин Къилиз куьгьне школадин чкадал аялрин бахча эцигунин теклиф гьана.

- Чна цийи школа ачухда, аниз аялар гьида, ахпа чна райондин Къилихь галаз гьа чилин участок гьи рекъиз ишлемишдатГла меслягта, - лагъана Сергей Меликова. - За кьез гаф гузва, гьа чил супермаркет патал гудач. Анал я аялрин бахча, я алава чирвилер гудай центр жеда.

Муаллимри мадни са месэла кьаргаьарна: школадиз кьезвай рекъе я тротуар, я эквер авач. И месэладин патухай хуьруьн поселенидин администрациядин къил Алим Гьуьсейнова лагъайвал, и месэлайрин патухай герек документар гьазурна Дагавтодордиз ракьурнава, гьелелиг анай жаваб авач.

Районда мугъманвиле хъун даварун яз Сергей Меликов «СтГалрин багълар» инвестициярин проект кьилиз акъудзавай ва ичерин интенсивный багълар кутазвай Къулан СтГалрин ва Вини СтГалрин хуьреризни фена. Малум хъайвал, проектдин сергъятра аваз 2000 гектарда, гьабурукай яз 1000 гектарда ичин суперинтенсивный ва 1000 гектарда шуьмягьин багълар кутун

Республикадин Къил Сергей Меликов, Сулейман-Стальский района мугъманвиле авайла, Дагъустандин халкьдин шаир СтГал Сулейманан мемориальный К^вал-музейдизни фена, ам экспонатар эцигнавай залриз килигна, анин пешекаррихь галаз итилатар авуна. К^вал-музейдин пешекарри «ХХ асирдин Гомеракай» авур ихтилатар Сергей Алимовичаз бегенмиш хъана.

Гуьгьунлай С. А. Меликов Цмурин хуьруьз фена. Сифтедай адаз мергьеметлувилин «Село» фондунин пулунин такъатрихь эцигнавай 120 аялдин чка авай школа к^алурна. Цийи школади 1929-йисуз эцигай куьгьне школа эвезна. Цийи школа алай аямдин, чпин кьимет 5 миллион манатдилай виниз тир тадаракарди таъмин я. К^елзавайбуруз т^уьнар, махсус форма пулсуздаказ гузва, гьиз хутахунни гьакьисузди я. Идарадихь герек вири

яд гудай интенсивный багълар кутуна.

Кьиблепатан Дагъустанда к^валахдин рекъай мугъманвиле хъун акъалтГарун яз Сергей Меликова журналистрихь галаз суьгьбет авуна. Ада кьейд авурвал, хъсан к^валахар т^имил авач, ят^ани хъуна к^анзавай к^валахарни ама.

- Шадвал кутазава хьи, вири чкайра хъсан инсанар ава, абуру вири крар гьиссзава, - лагъана С. А. Меликова. Виридаз хъсан шартлар, яшайиш к^анзава, и кардин гьавурда властдин органар, руководителар хъун лазим я. За са касни тагькимарзава. За веревирдер ийида. Чна тарих цийи кьилелай кхьин хъувун лазим я. Инанмиш я, и кар чалай алакьни ийида.

Эхирдай Сергей Алимович Меликова ватандиз майилвал авунай вирибуруз чухсагьул лагъана.

Асият Мирзалиева,
Хазран Кьасумов

Чкайрал вич-вичи идара ийидай органрин работникрин Югъ

Важиблу юкъуз-лишанлу мярекатар

Малум тирвал, 2012-йисан 10-июндиз къуватда гъатай Россиядин Федерациядин Президент Владимир Путинан Указдин бинедаллаз 21-апрель чи улькведа чкайрал вич-вичи идара ийидай органрин работникрин Югъ яз къейд ийизва.

Сулейман-Стальский райондин администрацияда и юкъуз лишанлу мярекат кьиле фена.

Сифтедай райондин Кьил Нариман Абдулмуталибова райондин Собранидин депутатрин, администрациядин ва кьилди вичин патай суварин югъ чкайрал вич-вичи идара ийизвай органра зегъмет чугур ветеранриз, алай вахтунда кваллахзавай работникриз ва вири районэглийриз мубаракна. Ада къейд авурвал, и сувар неинки са чкадин органра кваллахзавай работникрин, гъакл муаллимрин, духтуррин, карчийрин, халкъдин къуллугъда акъвазнавай вири пешекарринди я.

Мадни, Нариман Абдулмуталибова къейд авурвал, РФ-дин Президент Владимир Путина Россиядин Федеральный Собранидиз гъар йисан Чар ракурнава, вичини чкайрал вич-вичи идара ийидай органрин работникрин юкъуз. Чкайрал вич-вичи идара авун – им халкъдиз виридалайни мукъва властдин звено я, адан хиве агъалияр социально-экономический рекъерай вилик фин ва абурун дуланажагъдин шартлар хъсанарунин жавабдар везифаяр ава.

Райондин Кьил эхиримжи йисара районда социальный, экономикадин, эцигунрин ва маса рекъерай тухванвай кваллахрал ва алай вахтунда и рекъерай гъиле авай месэлайрални акъвазна.

- Чун райондиз ДР-дин Кьилин везифаяр вахтуналди тамамарзавай Сергей Алимович Меликов атунин таъсирдикни ква, – лагъана Н. Абдулмуталибова. - Им, гъакъикъатдани, къетпен вакъиа я. Гъикл лагъайтла, райондиз Дагъустандин Кьил атун тавуна саки 10 йис тир. Зур йикъан къене Сергей Алимович са шумуд объектдал хъана, районэглийрихъ галаз ихтилатар авуна, абурун дерди-бала хабар къуна. Чун республикадин Кьилихъ галаз вилик акъвазнавай важиблу месэлайрикайни рахана. Чна къатгайвал, Сергей Алимовича дагъустанвийрин вилик жавабдарвал гъиссзава. Ида чи виликни гъахтин жавабдарвал эцигзава. Са рахунни алачиз, С. А. Меликов райондиз атунни чи вилик акъвазнавай месэлайр гъялунин карда куьмек гуда, район вири рекъерай вилик фида.

Райондин Кьил Нариман Абдулмуталибова мярекатдин иштиракчийриз таъсир авур метлеблу рахунрилай гуьгъуьниз гаф райадминистрациядин крар идара ийизвайди тир Рамазан Абдулазизов гана. Ада вичин патай мярекатда иштиракзавайбуруз сувар мубаракна ва чкайрал вич-вичи идара ийидай органрин работникрин Йикъан тарихдикай, районда кардик квай идарайрин везифайрикайни кваллахдин нетижайрикай гегъенш рахунар авуна, кваллахда тафаватлу жезвай, республикада тухвай конкурсра агалкъунар къазанмишай райадминистрациядин работникрин тварар къуна.

Мярекатдал райондин Кьил Нариман Абдулмуталибова районда самоуправленидин кваллах вилик тухуник еке пай кутур са шумуд касдив наградаярни пишкешар вахкана. ИкI, муниципальный къуллугъдин ветеран Марият Рамазановадиз, Даркгуш-Къазмайрин юкъван школадин муаллим Савзихан Савзихановаз ва райондин Собранидин депутат Мегъамед Эмирбековаз Сулейман-Стальский райондин Гуьрметдин грамотаяр гана.

Райондин Кьилин тварар кхъенвай рикел аламукъдай гъилин сятериз Герейханован хуьруьн поселенидин администрациядин кьилин заместитель Селимат Гъажиханова ва «Касумкентсервис» ООО-дин директордин заместитель Гъалиб Фатахов лайихлу хъана.

Цийи Макъарин хуьруьн поселенидин Кьилин заместитель Мейлан Абасмирзоев, райадминистрациядин ГО-дин ва ЧС-дин крарай ва мобилизациядин кваллахдин рекъяй отделдин кьилин пешекар Тельман Аседулаев, райондин МЦБ-дин кьилин бухгалтер Селминат Гъасанбековадиз ва РОВД-дин участковый уполномоченный Роберт Шихбабаев райондин Кьили Чухсагъулдин чарар вахкана.

Наградаяр вахкуналди, Нариман Абдулмуталибова муниципальный работникриз тебрикдин келимаяр лагъана.

- Чун къе санал къетпен сувар къейд авун патал кватI хъанва, - алава хъувуна райондин Кьили. – Заз квехъ чандин сагъламвал, квалалера бахтар ва чи хайи район экономикадин, социальный жигъетдай вилик тухунин карда еке агалкъунар хъана кланзава.

Текст кхъейди ва шиклар ягъайди Хазран Къасумов я

Чехи регъбер рикел хкана

22-апрелдиз пакаман сятдин 9-даз чи Советрин улькведин бине эцигайбурукай сад тир дуйнядин пролетариатдин чехи регъбер Владимир Ильич Ленин дидеди хайи йикъан гуьрметдай кьиле КПРФ-дин Сулейман-Стальский райкомдин 1-секретарь Валентин Ханбалаев аваз чпи гзаф йисара районда партийный ва Советрин къурулушра кваллах авур, гъаклни чи халкъдин гележегдихъ квелелай рикI кузвай ветеранрин ва жегъилрин са десте райцентрадал алай В. И. Ленинан гуьмбетдал цуьквер эцигиз фена. Абур гуьмбетдал физвай рекъин къве патал гъилера цуьквер авай пионерри къаршиламишна ва абуроз цуькверин клунчлар гана. Пионерар гъакI гуьмбетдин патавни гуьрметдин къаравулда акъвазнавай.

Гуьмбетдал цуьквер эцигайдалай гуьгъуьниз, анал чехи регъбер рикел хкуниз талукъарнавай гъевчи митинг кьиле фена. Ам, чехи регъбердикай ва камалэглийрикай куьруь гаф рахуналди, Валентин Ханбалаева ачухна, Советрин девирдин са жерге къазанмишунар рикел хкана, чи гележегдин патал хъай къайгъударвал авуниз, уьмуьрда активный тереф къуниз эвер гана.

Анал атанвай ветеранрин, жегъилрин ва пионеррин вилик тебрикдин ва насигатдин гафар, чи алагай тарихдикай делилар, хуш келимаяр гваз Мирзамет Наджафов, Алисултан Алисултанов ва и царарин автор рахана, ада Ибрагъим Гуьсейнова кхъенвай «Октябрдин мецелай» шиир клелна.

ИкI, чи тарихдихъ, чи гележегдихъ рикI кузвай районэглийрин са дестеди чпин хивевай ферз кьилиз акъудна – чехи регъбер рикел хкана.

Куьре Абид

Рапар ягъун давамзава

И йикъара чун райондин центральный больницадиз фена, анин кьилин духтурдин заместитель Мевлидин Алимаровахъ галаз коронавирусдин аксина рапар ягъуникай ихтилатар авуна. Ада лагъайвал, и кваллах пис кьиле физвач. Духтурар хуьреризни физва, агъалийриз рапар чкадални язава. ИкI, эхиримжи йикъара духтуррин махсус десте Эминхуьруьз, Къварчагъиз, Цмурдал, Цийи Макъарал фена, агъалийриз рапар яна. И кваллах давамни ийида.

Мевлидин Алимарова чаз алава хъувурвал, рапар ягъун гуь-

гъуьллу кваллах ятлани, ам чарасуз кваллахни я. Гъикъван гзаф инсанри рапар ягъайтла, гъакъван фад хаталу азардин вилик падни къаз жада. Мадни, бязи ксаривай чаз ванер къевезвайвал, рапар ягъайла ифинар акъалтзавай, гъалар пис жезвайбурни ава. Ибур бине авачир гафар я. И кар чаз кваллахдин тежрибадай акъваза. Рапар ягъай ксар терапевтдин гуьзчивилик жезвайди я.

Чун ЦРБ-диз фейила духтурри Агъа-Сталрин хуьряй атанвай 6 касдиз рапар язавай. Абуру чаз лагъайвал, и кваллах гуьгъуьллувилелди авунва, гъикI лагъайтла, гъар касди вичин сагъламвилдин къайгъу сифте нубатда вичи чугуна кланда.

- Къе рапар язавайбур асул гъисабдай хуьруьн поселенидин администрациядин работникар я, - лагъана чаз АСП-дин кьил Низами Абдурагъманова. – Рапар ягъиз кланзавай инсанар хуьре мадни ава. Гуьгъуьнин йикъара больницадиз къведай инсанрин списокни чна гъазурнава.

ЦРБ-дин духтурри агъалийриз коронавирусдин аксина рапар ягъунин кваллах давамни ийизва.

Х. Гъажибалаев

Субботник кьиле фена

Чи райондин Жегъилрин парламентдин председатель Девлетханов Фарид кьиле аваз, парламентдин членри, волонтерри, спортдин, туризмдин ва жегъилрин крарин рекъяй Комитетди саналди субботник кьиле тухвана.

Субботникда куьгъне муькъуьн кланик квай территория миьхна, 12 шешел зирзбил кватIна, тайинарнавай чкадал хутахна.

Акъалтзавай несилдиз сагъ гележег хъун патал Жегъилрин парламентдин председатель Фарид Девлетханова райондин агъалийриз миьхивал хуьн меслят къалурна.

Мадина Эрзиханова

Хуьрерин поселенийрин администрацияра гъахъ-гъисабар

Къвалахдин نتیжар кьуна ва везифар тайинарна

«Сулейман-Стальский район» муниципальный райондин Къил Нариман Шамсудинович Абдулмуталибован тапшургуьдалди хуьрерин поселенийрин администрацияри чпи 2020-йисуз социально-экономический рекъерай авур къвалахрикай ва алай йисуз вилик акъвазнавай везифарикай гъахъ-гъисабар ий-изва. Ихътин заседанийра райондин Къил Нариман Абдулмуталибова, райондин депутатрин Собранидин председатель Штибег Мегъамедханова ва жабдар маса работникри иштиракна.

ИкI, «сельсовет Ашага-Стальский» хуьруьн поселенида кьиле феиьн заседанидал АСП-дин къил Низами Абдурагъманова гъахъ-гъисабар авуна. Ада кьейд авурвал, 2020-йисуз хуси къазанжийрай план 106,2 процентдин кьилиз акъудна. Хуьруьн территориядал коммерциядин 50 объект ала, абурукай 9 объектада налоговый къуллугъда регистрация авунин къвалах акъалтIарнавач. Гъахъ-гъисабарин девирда 101 куьчедиз тIварар ганва.

Заседанидал гъахъ-гъисабарин патахъай райадминистрациядин Къилин 1-заместитель Лацис Оруджев, АСП-дин къилин заместитель Малик Агъмедов, хуьруьн агъсакълрин Советдин председатель Энвер Мирзабеков, полициядин участковый уполномоченный Эрлан Ханов, гъаIни школайрин, аялрин бахчайрин, ФАП-рин, культурадинни ял ягъунин центрайрин руководителар рахана.

Рахай юлдашри хуьр патал мергъеметлу къвалахар ийизвай, кьилди къачуртIа, Агъа-СтIал Къазмайрал цIийи школадин дарамат эцигуник еке пай кутур Салман Бабаев, райондин Къилин школадин котельнидин куьгъне дарамат, спортзал патал цIийикIа туькIуьр хуьвур райондин депутатрин Собранидин председателдин заместитель Максим Аскероваз чухсагъул лагъана. Райондин Къил Нариман Абдулмуталибов и юкъуз хуьруьн школадиз ва спортдин залдизни фена.

***

ЦIийи Макъарин хуьруьн администрацияда кьиле феиьн гъахъ-гъисабарин заседанида райондин Къил Нариман Абдулмуталибова, ДР-дин Халкъдин Собранидин образованидин, илимдин, культурадин, жегъилрин крарай, спортдин ва туризмдин рекъей Комитетдин председателдин заместитель Гъамидулагъ Мегъамедова, райондин УМИЗ-дин начальник Назир Гъасанова иштиракна.

Хуьруьн поселенида алагай йисуз социально-экономический рекъерай тухвай къвалахрикай АСП-дин къил Асамудин Къазиагъмедова гъахъ-гъисабар авуна. Ада кьейд авурвал, хуси къазанжийрай алагай йисан план 102 процентдин кьилиз акъудна. Икъван чIавалди 1825 чилин участкадикай (яни 88 процент) 1606 участкадихъ государстводин регистрациядин шагъадатнамаяр ава. Хуьруьн поселенидин территориядал 2020-йисуз «Гъамлу диде» («Скорбящая мать») мемориальный комплекс эцигна.

АСП-дин къил Асамудин Къазиагъмедов 2021-йисуз поселенидик акатзавай ЦIийи Макъарин ва Чухъверхуьруьн социально-экономический рекъерай тухун планламышнавай къвалахрални гегъеншдиз акъвазна.

Заседанидал АСП-да тухванвай ва тухун лазим тир къвалахрикай чпин фикирар ва теклифар гъаз ДР-дин Халкъдин Собранидин Комитетдин председателдин заместитель Гъамидулагъ Мегъамедов, УМИЗ-дин начальник Назир Гъасанов, райондин ва хуьруьн Собранийрин депутат рахана, абуру, гъаIни райондин Къил Нариман Абдулмуталибова хуьруьн поселенидин администрацияди алагай йисуз тухвай къвалахдиз рази жедай кьимет гана.

***

Абдул Саидован тIварунихъ галай Эминхуьруьн юкъван школадин актовый залда кьиле феиьн гъахъ-гъисабарин заседанидал социально-экономический рекъерай тухвай къвалахрикай хуьруьн АСП-дин къил Сабир Юзбеков рахана.

Заседанидин къвалахда райондин Къил Нариман Абдулмуталибова, хуьруьн поселенидин куратор тир райондин ГО-дин ва ЧС-дин отделдин начальник Тарлан Султангъмедова иштиракна.

АСП-дин къил Сабир Юзбекова лагъайвал, 2020-йисуз хуьруьн поселенидин администрациядин вилик налогар артухарунин везифа эцигнавай.

Амма хуси къазанжийрай план 98,8 процентдин (НДФЛ-дин, чилин налогрин ва налогринбур тушир къазанжийрин гъисабдайни) кьилиз акъудиз алакьна.

Гъахъ-гъисабарин заседанидал райондин ва хуьруьн Собранийрин депутатар, полициядин участковый уполномоченный, идарайрин руководителарни рахана.

Гелбетда, хуьре гъял тавунвай месэляри тIимил амач. Абурукайни рахай юлдашри ачухдаказ лагъана, теклифар гана, меслятар къалурна.

Райондин Къил Нариман Абдулмуталибова, санлай къачурла, АСП-ди тухвай къвалахдиз рази жедай кьимет гана, гъа са вахтунда гъял тавунвай месэляр къалурна, абуру арадай акъуддай теклифар гана.

- Социально-экономический рекъерай хуьр вилик тухудай мумкинвилер авазва, - лагъана Н. Абдулмуталибова. - И кар патал къватIзавай налогрин къадар артухарун, бюджет къайдадик кутун, чиликай тайин метлеб аваз менфят къачунал гуьзчивал тухун, АПК вилик тухун патал тайин метлебдин государстводин программайра иштиракун лазим я.

Райондин Къил Нариман Абдулмуталибова мадни кьейд авурвал, райондин территориядал «Стальские сады» инвест проект умуьрдиз кечирмишункиди, Эминхуьруьн цIийи микрорайон газдалди таъминарун патал саки 30 миллион манат чара ийидай мумкинвал хъана. Идалайни гъейри, хуьре школадин цIийи дарамат эцигна, спортдин къве тадарак ва сквер ишлемишиз вахкана. Хуьруьн культурадин хелни къайдадик акатзава. ИкI, Етим Эминан музейдиз юридический статус ганва. Музейдин цIийи дарамат эцигун ва я къачун патални къвалах тухузва.

Заседанидал жуьреба-жуьре маса месэляризни килигна.

***

Гъахъ-гъисабарин заседание Алкъвадрин хуьруьн поселенидин администрациядани кьиле фена. Райондин Къил Нариман Абдулмуталибова ва райондин депутатрин Собранидин председатель Штибег Мегъамедханова иштираккай заседанидал АСП-дин къил Алим Гуьсейнова социально-экономический рекъерай хуьре тухвай къвалахрикай гегъенш доклад авуна. Ада лагъайвал, 2020-йисуз план 517,8 агъзур яз, хуси къазанжийрай 853,8 агъзур манат къватIна, план 164,9 процентдин кьилиз акъудна. Муниципальный хусиятдин объектар инвентаризация авунин, хуьрера аваданламышунин къвалахар тухунин, экологиядин къулай шартIар яратмишунин ва маса рекъерайни еке къвалах тухвана.

Заседанидал хуьруьн общественностдин векилар, полициядин участковый уполномоченный Амрет Мегъамедов, райондин депутатрин Собранидин председатель Штибег Мегъамедханов, райондин Собранидин депутат, района кардик квай «Союз «Чернобыль» отделенидин председатель Агъмедулагъ Шайдаев, хуьруьн поселенидин Собранидин депутат, меценат ва карчи Маил Гъамидов рахана.

Райондин Къил Нариман Абдулмуталибова АСП-ди 2020-йисуз тухвай къвалахдиз, санлай къачурла, рази жедай кьимет гана.

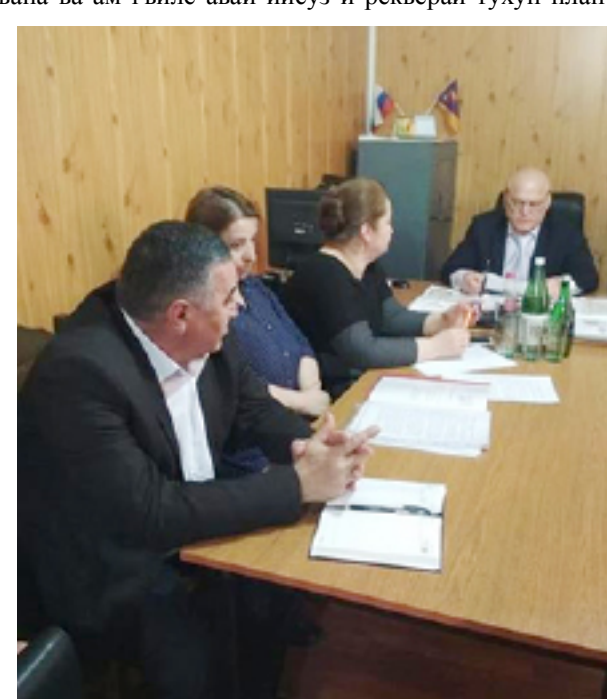
***

2020-йисуз социально-экономический рекъерай тухвай къвалахрикай гъахъ-гъисабар Курхуьруьн поселенидин администрациядани хъана. Абурукай АСП-дин къил Радик Гъажалиева лагъана ва ам гъиле авай йисуз и рекъерай тухун планламышнавай къвалахрални гегъеншдиз акъвазна. Ада кьейд авурвал, хуси къазанжийрай план 146 процентдин, гъа гъисабдай яз НДФЛ-дай 128,9 процентдин, инсанрин эменнидин налограй 106,5 процентдин, чилерин налогдай 109,9 процентдин, налогринбур тушир къазанжийрай (арендадин пул) 311,6 процентдин кьилиз акъудна.

АСП-дин къил Радик Гъажалиева алава хуьвурвал, гъиле авай йис патални кутунвай къвалахар гъаф я, милли проекта ва госпрограммайрани иштиракда, ида хуьре гъаф месэляр гъялуниз куьмекда, агъалийрин яшайиш хъсанарда.

Заседанидал райадминистрациядин Къилин заместитель Саид Темирханова АСП-ди тухвай хъсан къвалах кьейдна.

Гъахъ-гъисабарин заседанидал рахай депутатри, хуьруьнвийри, полициядин участковый уполномоченный Амрет Мегъамедова гележегда АСП-дин къвалах мадни хъсанардай теклифар гана.

Хазран Къасумов

Инновационный центр «Технопарк» тешкилнава

И йикъара райондин Кыл Нариман Абдулмуталибов районда тешкилнавай «Технопаркин» инновационный къайдада чирвилер гунин центрдин руководителрих галаз гуьрушмиш хъана.

Образованидин «Технопарк» инновационный Центри тарсар гунин методикадай ва инновационный цийи технологиярай: робототехника, программирование, web-дизайн, 3D-моделирование, анимация ва графика, профориентация, бизнесдин азбука, графикадин шикилар члугун, фото ва видеомонтаждай образованидин цийи комплексный программаяр кыле тухузва.

Абур госстандартдих галаз къадайвал туклуьрнава ва алава кылдин илимдин хилер хъиз виликди физва, тарсар келун делилламишзава, аялрин фикирар кватлуниз, логический фикирар гегеншаруниз, жува-жув вилик тухунин яратмишунрин цийивилер арадал гъуниз еке фикир гузва.

Инновационный образованидин программаяр райондин вири аялривай чириз жедя. Группа туклуьр хъуниз килигна, чехибурузни келдай мумкинвал жезва.

Мадни образованидин центривай вири предметрай ОГЭ-дай, ЕГЭ-дай ва гъакни маса тарсарай экзаменар вахкуз, аялар школадиз гъазуруниз куьмекарни гуз жезва.

«Чи везифа – образование вини дережадиз хкажун, социальный дуьз инновационный гун я», - лагъана проектдин руководитель Селимат Сефералиевади.

Райондин Кыл Нариман Абдулмуталибоваз многопрофильный образованидин комплексдин концепция бегенмиш хъана. Ада санал кваллахунин хъсан гележек жедяди къейд авуна. Райадминистрацияди образованидин центрдин вичин патай вири куьмекар гудайди лагъана.

Чавай лугъуз жедя хьи, «Технопарк» центр генани лазим тир цийи рекьер жагъуруниз гъазур я. Мадни, аутизм начагъвал авай аялар патал социальный адаптация кыле тухунин программаяр туклуьрзава.

Образованидин центрдин бине кутунвайбурухъ Ханты-Мансийскдин автономиядин округа кваллахна еке тежриба ава. Селимат Сефералиевади ООН-дин табийвилек кваз кыле феи международный конференцияра ва образованидин форумра иштирак авуна.

Образованидин инновационный «Технопарк» центр Цийи поселокда, Школьная куьчеда, 28-квале ава.

Тарсар гъар жуьре группайра гъакъидих гъафтеда садра кыле тухузва. Са вацран тарсарин кымет 800 манат я.

Алай вахтунда 3 группа тешкилнава: робототехника, программирование ва английский члал.

Мадина Эрзиханова

ЕГЭ-диз гъазурвилер ақуникай

И йикъара Дагъустандиз кваллахдин жигъетдай образованидин илимдин рекъай (Рособрнадзор) Федеральный кьурулушдин руководитель Анзор Музаев мугъман хъана. ДР-дин Гьукуматдин Председателдин заместитель Муслим Теляковах галаз санал ам 2021-йисуз республикада государственный итоговый аттестация (ЕГЭ ва ОГЭ) кыле тухуниз гъазур хъунин месэладиз килигна.

Онлайн-совещанида Сулейман-Стальский райондин Кыл Нариман Абдулмуталибова ва образованидин управленидин начальник Гьуьсейн Шихбабаева иштиракна.

Вичин сифте гафуна Муслим Телякова ЕГЭ тешкилдайла дуьзвал ва гъакъикъивал сифте чкадал хъун важиблу тирди къейдна. «- Чна гихътин шартлар хъайитлани кваллахдиз къецл гана кландач. Идалай образованидин вири кьурулушдиз авай ихтибарвилер дережа гзаф аслу я. ДР-дин Минобранакада и кваллахдал гуьзчивал тухудай ва алакъаламишдай штаб хъун герек я. Муниципальный тешкилатрин килеривай за ЕГЭ-яр тешкилул ва кыле тухун чпин хуси гуьзчивилик кутун тлалазава. Электроэнергиядалди таъминаруна ара атунар хъуниз рехъ гана кландач. Аялар экзаменар вахкузвай пункттариз вахтунда ва хагасузвал хъун таъминарна агакъарна кланда», - лагъана ада.

Анзор Музаева вичин нубатда Рособрнадзорди Россиядин регионра образованидин еридиз кымет гун тешкилнавай гьалдикай лагъана.

Совещанидал ЕГЭ-яр истемешунрих галаз къадайвал кыле тухун патал са жерге маса месэларни веревирд авуна

(Чи корр.)

Менфятлу гуьруш

Мукъвара Агъасталрин юкъван школадиз районда кардик квай спортдин, туризмдин ва жегилрин крадай Комитетдин директордин заместитель Чингиз Абдулмежидов, хуьруьн мискиндин имам Тажиб Бейбалаев ва ПДН-дин инспектор, полициядин лейтенант Славик Сагидов мугъман хъана. Абуру чехи классра келзавай аялриз наркоманиядиз, терроризмдиз ва экстремизмдиз акси темайрай метлеблу рахунар авуна.

Х. Гъажибалаев

РЕШЕНИЕ №4

от 13 апреля 2021 г.

Об утверждении отчета по исполнению бюджета администрации сельского поселения «село Куркент» за 1 квартал 2021 года

Руководствуясь ст.264.2 Бюджетного кодекса РФ Собрание депутатов МО сельское поселение «село Куркент» решает:

1. Утвердить отчет об исполнении бюджета по доходам и расходам бюджета сельского поселения «село Куркент» за 1 квартал 2021 года (приложения № 1 и № 2).

2. Отчет об исполнении бюджета сельского поселения «село Куркент» за 1 квартал 2021 года, согласно приложениям № 1 и № 2 опубликовать в районной газете «Кюринские известия».

3. Контроль исполнения настоящего постановления возложить на главу администрации сельского поселения «село Куркент».

Председатель собрания

Уружбеков М.Г.

Приложение № 1

Распределение расходов местного бюджета за 1 квартал 2021 года по разделам и подразделам классификации расходов (тыс. рублей)

Наименование показателя	Код расходов по бюджетной классификации	Фактически израсходовано
1	2	
Израсходовано - всего	x	871,6
В том числе:		
Общегосударственные вопросы	01	332,5
Функционирование Правительства Российской Федерации, высших исполнительных органов государственной власти субъектов Российской Федерации, местных администраций (органа местного самоуправления)	0104	332,5
Выборы	0107	
Резервный фонд	0111	
Национальная оборона	02	49,9
Расходы на осуществление полномочий по осуществлению первичного воинского учета на территориях, где отсутствуют военные комиссариаты в рамках непрограммных расходов органа местного самоуправления	0203	49,9
Национальная экономика	04	
Дорожное хозяйство (дорожные фонды)	0409	
Другие вопросы	0412	
Жилищно-коммунальное хозяйство	05	370,1
Коммунальное хозяйство	0502	58,6
Благоустройство	0503	94,9
Другие вопросы в области жилищно-коммунального хозяйства	0505	216,6
Образование	07	
Молодежная политика и оздоровление детей	0707	
Физкультура и спорт	11	
Мероприятия по спортивной и физкультурно-оздоровительной деятельности	1102	
Межбюджетные трансферты, передаваемые в бюджет муниципального района	1403	119,1

Приложение № 2

Объем поступлений доходов за 1 квартал 2021 года по основным источникам, по кодам видов доходов, подвидов доходов, классификации операций сектора государственного управления, относящихся к доходам бюджета (тыс. рублей)

Наименование показателя	Код дохода по бюджетной классификации	Фактически поступило
1	2	3
Поступления по доходам - всего	x	1078,6
в том числе:		
Дотации бюджетам сельских поселений на выравнивание бюджетной обеспеченности	001 20215001100000151	849,4
Субвенции бюджетам сельских поселений на осуществление первичного воинского учета на территориях, где отсутствуют военные комиссариаты	001 20235118100000151	62,3
Межбюджетные трансферты, передаваемые в бюджет муниципального района	001 20240014100000151	119,1
Доходы, получаемые в виде арендной платы за земельные участки	001 11105025100000120	4,3
Налог на доходы физических лиц с доходов, источником которых является налоговый агент	182 1010201001 1000 110	11,3
Налог на имущество физических лиц, взимаемый по ставкам, применяемым к объектам налогообложения, расположенным в границах сельских поселений	182 1060103010 1000 110	18,9
Земельный налог с физических лиц, обладающих земельным участком, расположенным в границах сельских поселений	18210606043101000110	13,3

Сведения о численности муниципальных служащих органов местного самоуправления сельского поселения «село Куркент» и фактических затрат на их денежное содержание за 1 квартал 2021 года

Категория работников	Среднесписочная численность работников, чел.	Фактическая расходы на заработную плату работников за отчетный период, тыс.руб.
Муниципальные служащие органов самоуправления сельского поселения	2	145,4

ЧЕХИ ГЪАЛИБВИЛИН - 76 йис

Веледиз такур кьегьал буба

Тебиатдин кьанун тирвал, са кьунизни килиг тавуна, вахтуну виликди еримишда, идахь галаз санал, йисар, асирар, вакъиярни тарихдиз фида. Ингье, фашистрин Германиядихь галаз 1418 юкьуз-ни йифиз давам хьайи дяведин йисарни кьез-кьез яргъаз кьакъат-зава, тарихдиз физва.

Далудихь халкь галаз чи уьлкведин Яракьлу Къуватри Рейхстагдал Чехи Гъалибвилини пайдах хкажайдайлай инихь 76 йис алатнава. Ятлани дяведин вакъияр чи йикъарани рикел хкуниз мажбур жезва.

... И йикъара зи патав Агъасталрин Къазмайрал яшамаш жезвай зегьметдин ветеран Намрудин Аюбович Аюбов атана. Махачкьаладин автомобильно-дорожный техникум акъалтПарайдалай гуьгьуниз, 1967-йисалай та пенсиядиз экъечлай 2002-йисалди, ада Хучнида, Махачкьалада «Севкавтизис» экспедицияда, Къасумхурел, Дербентда геодезист яз кваллахна. Азад вахт хьайила шиирарни кхьизвай Н. Аюбова 2017-йисуз вичин шиирин сад лагъай «Ачух хиялар» ктабни чапдай акъудна.

- Ваз вуч аватла чидани, стха, - лагъана заз Намрудин Аюбовича. - Зун ви патав дяведин йисара гел галачиз квахъай зи бубадин гъакъиндай чи хабар кьунриз жаваб яз РФ-дин оборонадин министерстводин центральный архивдай хтанвай са бязи чарар-документар гваз атанвайди я. Дах фронтдиз фидайла зи анжах 20 югь тир. Гьелбетда, чагъа аял яз, заз дах чидачир. Амма Ватан душмандикай хвейи дахдал за дамахзава.

Вуж тир ам, Ватандин Чехи дяведин йисара гел галачиз квахъай Аюб Сефиханов? Намрудин Аюбован ихтилаграй, РФ-дин оборонадин министерстводин центральный архивдай хтанвай чарарай, ингье чаз вуч малум хьанатла.

Аюб Сефиханов 1891-йисуз Чуьхверхурел диледиз хьана. Сефихановрин хизан Агъасталрин Къазмайрал куьч хьана, ина сифтебурукай яз квалер эцигна, бине кутуна. Хейлин йисара Аюба ина колхоздин бригадирвиле кваллахна, вични намуслудаказ. Идан гъакъиндай А. Сефиханова ВДНХ-да иштиракуну ачухдиз шагьидвал ийизва.

1942-йисан мартдиз Аюб Сефиханов, квале уьмуьрдин юлдаш Секинат ва кьуд велед туна, фронтдиз фена.

Зегьметдал рикл алай, гзаф мегърибан дишегъли тир Секината веледиз дидеални авуна, бубавални. Ам квалеквечи колхозчийрикай сад тир. Адахь далу патан зегьметдин фронтда намуслудаказ зегьмет чугунай ганвай медаль авай.

Секинат Сефиханова 1994-йисуз 94 йисан яшда аваз рагьметдиз фена.

РФ-дин оборонадин министерстводин центральный архивдай хтанвай чарара-документрани Аюб Сефиханован женгинин рекъикай са артух делилар авач. ИкI, абурай малум жезвайвал, адаз Къасумхурьун РВК-дай 1942-йисан мартдиз фронтдиз эвер гана. Фашистрихь галаз кьиле фейи женгера ада Северо-Кавказский фронтдин 20-гвардейский соединенидин 174-воинский частунин составда аваз иштиракна. Аюб санитарный ротадин санитар-носильщик тир.

Архивдин чарар-документра Аюб Сефиханова женгера кьегъалвилер кьалурайдан гъакъиндайни делилар гъанва. ИкI, мисал яз, А. Сефиханов кьиле авай 4 касдикай ибарат тир санитаррин группади 1943-йисан 26-майдиз Краснодарский крайдин Верхне-Бакинский райондин Горное хутордивай 3 километр кефердихь галай 252,4 тепедилай залан хирер хьанвай 6 аскерни офицер ва Киевское станица патал кьиле фейи женгинин вахтунда 18 кас залан хирер хьанвайбуру далу патаз, саламат чкадиз ахъудна.

И кьегъалвилей Аюб Сефиханов ва адахь галай пуд санитар подразделенидин 15/н нумрадин приказдалди «За отвагу» медаль гуниз лайихлу хьана.

1944-йисан апрелдин вацра красноармеец Аюб Сефиханов гел галачиз квахъана.

- Архивдай хтай чарарай аквазвайвал, зи дахди женгера вичин буржи кьилиз акъудна, Ватан душмандикай хуьник вичин пайни кутуна, - лугъзва Намрудин Аюбова. - Гъавилай багърийри, веледри, хтулри адан твар кьени эбеди яз риклера хуьзва, чна адал дамахни ийизва.

Хазран Къасумов

Шкилда: Аюб ва Секинат Сефихановар.

«Куьредин хабарар» газетдин 90 йис

Яхцурни ципуд йис идалай вилик

Йисар кьез финихь галаз сад хьиз, обществодани дегишвилер кьиле фида. И кардин шагьидар я чун. Чи виликан зурба ва кьудраглу уьлкве – Советрин Союзни амач, адахь галаз санал совхозар, советар, Октябрдин революциядин, коммунистрин партиядин, комсомолдин къазанмишунарни.

Яргъариз тефена, жуван хайиди тир район кьачуртлани, дегишвилер тлимил туш. Виликан бязи кьурулушрикай, инсанрин яшайишдикай, кваллахда къазанмишай агалкьунрикай жегъил несилдиз ктабрай, газетрай, информациядин маса такъатрай бязи делилар чир жезва. Ингье, зи вилик КПСС-дин Къасумхурьун райкомдин ва зегьметчийрин депутатрин райондин Советдин орган тир «Коммунизмдин гатфар» газетдин 1968-йисан 12-ноябрдиз (саласа, 135-нумра) акъатнавай нумра ква (редактор Саид Алиметов). Газетда ганвай макъалайрай Чехи Октябрдин социалистический революциядин 51 йис тамам хьунин соцсоревнованидик экъечлай райондин карханайрихь хьайи агалкьунар аквазва. ИкI, газетдин 1-чина «Вахтундилай вилик» кьил алаз ганвай макъалада Къасумхурьун райондин зегьметчийри 1968-йисан планар хуьрун майишатдин продуктар маса гунай вахтундилай вилик, артухни алаз, 3-ноябрдиз тамамарнавай-дакай кхьенва.

Макъалада тайин рекъемарни гъанва: «План 48 600 центнер яз 49 640 центнер емишар маса ганва ва ципицлар маса гунин план 243 центнердин, техил маса гунай план – 107,8 процентдин, некледай – 112 процентдин, сарай – 100 процентдин, какайрай – 147 процентдин аццурнава. И карда «Касумкентский», «Коммуна», «Калининский», Герейханован тварунихь галай совхозар, «Правда» твар алай ва Димитрован тварунихь галай колхозар тафаватлу хьана. «Касумкентский» совхозди йисан план тир 11 120 центнердин чкадал государстводиз 14 000 центнер емишар чи уьлкведин жуьреба-жуьре шегъерриз рекъе туна. Герейханован тварунихь галай совхозди план 22 200

центнер яз 24 380 центнер емишар маса гана.

«Калининский» совхозди лагъайтла, 705 гектардин гьар са гектардай 17,8 центнер техил кватл хьувналди, государстводиз план 3 250 центнер яз 4 240 центнер техил маса гана.

Кьилдин бригадари, отделенийри мадни виниз тир нетижа-яр къазанмишна. Абурун арада

1040 центнердин чкадал 1926 центнер емишар кватлнавай «Касумкентский» совхоздин кьиле Т. Рамазанов авай багъманчивилин, гьар са гектардай план 45 центнер яз 150 центнер ципицлар вахканвай «Коммуна» совхоздин кьиле Къухмазов авай уьзумчивилин, гьар са гектардай 14 центнердин чкадал 18,6 центнер зулун магъсулрин бегьер кьачур «Калининский» совхоздин Мурсалова руководство гузвай бригадаяр ава...».

Винидихь чун рахай макъаладин кланихъай КПСС-дин райкомдин секретарь З. Мегътиеван, райисполкомдин председатель П. Мейланован ва производственный управленидин начальник С. Медееван кьулар ала.

7-ноябрдиз Ленинан тварунихь галай майдандал шадвиллин демонстрация кьиле фена. Инал чехи вождунин памятникдин патав суварин митинг башламиш хьана. Ам райисполкомдин председатель юл. П. А. Мейланова ачухна. Митингдал КПСС-дин райкомдин сад лагъай секретарь юл. З. Б. Мегътиев, Къасумхурьун консерви-ярдай заводдин директор юл. Р. Расулов, «Касумкентский» совхоздин директор юл. С. Аскеров, ВЛКСМ-дин райкомдин секретарь юл. В. Абдулакимова, райвоенком юл. И. Абдуллаев, партиядин райондин дишегъ-

лийрин арада кваллах тухудай отделдин зеведиш юл. М. Баширова тебрикдин гафар рахана...».

1968-йисан ноябрдин вацра Къасумхурьун райондин уьмуьрда лишанлу шад са вакъиа хьана: и йисан план 9-сентябрдиз кьилиз акъудай ва адалай инихь алава яз 2 миллионни 400 агъзур банка консервиар гъазурай Къасум-

хурьун консервиардай заводдин коллективди РСФСР-да квалеквечивал кьачуна. Иниз килигна адаз Вирисоюздин сад лагъай пулдин премия ва РСФСР-дин недай-хъвадай шейэрин промышленностдин министерстводинни профсоюздин ЦК-дин гъилай-гъилиз кьведай Яру пайдах гана. Шадвиллин митингдал Дагъустандин консервиардай производственно-совхозный объединенидин главный инженер М. Ланцмана Яру пайдах заводдин директор Р. Расулован вахкана.

Вичин рахунра Р. Расулова кьейд авурвал, «...икъван чвалалди заводди 10 миллионни 450 агъзур банка консервиар гъасилна. Адакай 8 миллионни 880 агъзур банка консервиар 3-кварталда гъазурнавайди я. Имни кварталдин пландилай 1 миллионни 120 агъзур банка артух гана лагъай члал я. Алагай йисандалай чна 2 миллионни 742 агъзур банка консервиар артух гъасилна. Зегьметдин бегьерлувал 10 процентдин хкажна, продукция жуваз акваздай кьимет 5,6 процентдин тлимиларна, 85,6 агъзур манатдин къазанкияр кьачунва. Гьар са рабочийдин вацран зегьметдин гъакъи 90 манатдихь агакъна...».

Хазран Къасумов

«БАГЪЛАРИН ВАРЗ» КЬИЛЕ ФИЗВА

Еришар йигинарнава

Алай вахтунда управленидин маса майишатра хьиз Агъасиеван тварунихь галай совхоздин Алкъвадрин отделенидин багъларани агротехникадин зулун кваллахар кьиле тухун гегьенш хьанва. 70 рабочиди багъларихь гелкьуьнин кваллахра иштиракзава. Абуру бригадиррин, пешекаррин руководстводик кваз «багъларин варз» башламишайдалай инихь 28-октябрдалди 97 гектарда тарарин пунариз пер янава, хейлин майданра тарар агротехникади истемиззавайвал обрезка авунва, 8 гектарда жергейрин араяр цанва.

Багъларихь гелкьуьнин карда рабочияр тир Р. Гъажигеова, С. Сефербегова, Къ. Рамазанова, М. Латифова ва гзаф масабуру кваллахда чешне кьалурзавайди хьиз, гьар йикъан нормаярни садни зур сефердив агакъна тамамарзава.

Октябрдин суварин гуьрметдай соцсоревнованидик экъечнавай и отделенидин рабочийри багълара кьиле тухун лазим тир вири серенжмар вахтунда ва хьсан еридиди кьиле тухун патал зегьмет чугъазва.

М. Эфендиев

Багъларихь гелкьезвач

Вини Арагърин Чкалован тварунихь галай колхоздихь тлимил ятлани 5-6 гектардин багълар ава. Амма кьулугъ тийизвай багъларин гьал чугура я. Къелемрин пунариз 4 йисан вахтунда садрани пер янавач, а чкаяр чугура хьчари кьунва. Бегъемвилелди кьели тавунвай багъдиз маларини зиянар тагана тазвач.

И гьалдал эхир эцигна кланда.

Ж. Гъажиев

(«Коммунизмдин гатфар» №132, Саласа, 3-ноябрь, 1964-йис)

Цмурдал школьник патал ял ядай йикъар

Алатай гъафтедин киш ва гъяд йикъара Цмуррин хуьрун юкван школада Сулейман-Стальский райондин школьник патал «Активные-умные-выходные» твар алаз чирвилерин мини-тур кыле фена.

1-юкбуз Цмуррин школада райондин 6 школадин коллективар къабулна.

Сад лагъай сефер яз кыле фейи и проектдин программадихъ га-

марна ва ада кылиз акъудзавай проектриз чехи тележек авайди кьейдна. Са шакни алач, аялри ял ягъунин ва Келунин вахт сад ийизвай чирвилер гузвай тур тухунин тежрибади идалай кьулухъни образованидин хиле важиблу чка къада.

Лугъун лазим я, и проект кылиз акъатун "Село" фондуни, Цмуррин юкван школада, "Цмур" яратмишунин центради ва чкайрал

лаз мярекатдиз мугъман хъайи «Сулейман-Стальский район» муниципальный райондин Кьил Нариман Абдулмуталибов, меценат, проектдин тешкилатчи Марат Шайдаев, «Село» фондуни кьил Зарема Магъмудова ва райондин образованидин управленидин начальник Гъусейн Шихбабаев таниш хъана.

Райондин Кьили образованидин хилез гузвай кумекдай Марат Шайдаеваз еке чухсагъул малу-

вич-вичи идара ийидай органри санал тухвай кьвалахдин нетижа я.

Мярекат Цмуррин школада тухунихъни вичин метлеб ава. И школада идалай кьулухъ образованидин туризмдин бине жедай инновационный инфраструктура арадал гъанва.

Проектдин координатор тир "Село" фондуни кьил Зарема Магъмудовади кьейд авурвал, мярекатдин кьилин макъсадрикай сад Кыблепатан Дагъустандин

хуьрерин школьникриз менфятлувилелди чирвилер артухардай шартлар тешкилун я. Келунин и программадик аялрин чирвал, яратмишунин алакьунар артухардай ва сагъламвал мягъкемардай са шумуд хийирлу тарс ква. Ик1, 1-юкбуз Къасумхуьрун 1-нумрадин, Кьулан-Ст1алрин, Вини-Ст1алрин, Гъетягърин, Цийи Макъарин, Эминхуьрун юкван школайрин аялар патал шикилар ч1угунай мастер-классар, программованидин тарсар, аниматоррин сегънеяр, "Го" логикадин столдин кьутгун, футболдай ва «Веселые старты» акъажунар кыле фена. Экскурсиядин турда иштирак авун патал райондин хуьрерин школьник Цмуррин школадин хуси улакьралди чкадал агакъарнай. Адалай гъейри, вири мугъманар чими т1уьнралди таъминарна.

Аялрихъ галаз атай муаллим-ризни школьник тербияламшдай семинар ва чирвилерин центради экскурсия тухвана.

Мярекатдин 2-юкбуз программа райондин маса 6 школадин коллективри иштиракна.

Тарсар Россиядин шегъеррай эвер гана хтай кьилин дережадин пешекарри тухвана.

Малум хъайивал, Марат Шайдаев идалай кьулухъни Цмуррин хуьрун инфраструктура, райондин образование вилик тухунин карда кумек гуз гъазур я. Ик1, адан фикирда вичин хайи хуьре аялрин бахча ва интернат эцигун патал проектно-сметный документацияр арадал гъун ава.

Зарият Агъарагъимова

Абакаров Рудин Абакарович

2021-йисан 19-апрелдиз 74 йисан яшда аваз яргъалди ч1угур азардикди чи арадай хъсан руководитель, савадлу пешекар, адалатлу хизандин кьил Абакаров Рудин Абакарович гъамишалугъ яз акъатна. И кьайи хабарди адан багърийрин, мукьва-кьилийрин, яра-дустарин риклер кьарсуерна.

Р. А. Абакаров 1948-йисан 10-мартдиз ДАССР-дин Сулейман-Стальский райондин Кьулан Ст1алдал кьулугъчидин хизанда дидедиз хъана.

1963-йисуз Кьулан Ст1алрин 8 йисан школа акъалт1арна.

1963-1967-йисара Новочеркасский гидромелиоративный техникумда келна, гидротехниквилин пешекарвал къачуна.

1967-йисан мартдиз 1970-йисан майдин вацралди хайи «Калининский» совхозда инженер-гидротехник яз кьвалахна. 1970-йисан майдиз 1971-йисан ноябрдиз Новочеркасск шегъерда проектдин институтда кьвалахна.

1978-йисуз Новочеркасский инженерно-мелиоративный институт акъалт1арна.

1962-йисуз ВЛКСМ-дин, 1979-йисузни КПСС-дин жергейриз гъахъна. «Калининский» совхоздин управленческий аппаратдин сифтегъан партийный организациядин секретарь яз кьвалахна.

1993-1995-йисара хъсан руководитель-тешкилатчи ва савадлу пешекар Абакаров Рудин Абакаровича чи райондин регъбервал авуна, хуьрун майишат вилик тухуниз еке фикир гана. Адаз халкъдин арада еке гъурмет авай.

Адан гъаф йисарин намуслу зегъмет са шумудра материальный ва руьгъдин жигъетдай ашкъиламишнава.

Рудин Абакарович Абакаров чи арадай акъатунин хажалатдин пар паюналди, чна рагъметлудан хизандиз ва вири мукьва-кьилийриз башсагъ-лугъвал гузва.

Адан экъу къамат чи риклера гъамишалугъ яз амукъда.

Н. Ш. Абдулмуталибов, Ш. Гь. Мегъамедханов, Л. А. Оруджев, С. М. Темирханов, А. Д. Джавагов, А. Б. Фагълаев, Р. А. Абдулазизов, А. А. Мейланов, А. Б. Асланов, И. М. Ризаев, М. С. Альдеров.

Цифровой ассистент на Госуслугах информирует по жизненным ситуациям в рамках исполнительного производства

Федеральная служба судебных приставов совместно с Министерством цифрового развития, связи и массовых коммуникаций РФ запускает пилотный проект по информированию сторон исполнительного производства с помощью цифрового ассистента на бета-версии портала Госуслуг.

На бета-версии обновленного портала Госуслуг привычный поиск заменен на цифрового помощника – робота Макса, который функционирует на основе искусственного интеллекта и обучается в процессе работы. Он обеспечит «умный» поиск по portalу, в онлайн-режиме ответит на вопросы пользователей и выявит их потребности.

Автоматизация консультаций и навигация по жизненным ситуациям с помощью цифрового помощника повысит качество обслуживания пользователей Госуслуг и снимет излишнюю нагрузку с ведомств. В будущем робот также сможет вызвать на помощь реального оператора портала, если после диалога с искусственным интеллектом у пользователя останутся вопросы. В этом году робот Макс обретет голос и сможет общаться с пользователями в привычных для многих голосовых устройствах.

Нововведение в виде информирования сторон исполнительного производства с помощью цифрового помощника призвано в простой и понятной форме использовать сервисы ФССП. Роботизированные системы повысят качественно и количественно повысить уровень предоставляемых ФССП России государственных услуг в пользу граждан, предпочитающих решать свои вопросы в онлайн-режиме. Прогнозируемый положительный результат пилотного проекта к концу 2021 года – 20% консультаций с помощью универсального помощника.

Напомним, ФССП России стало первым ведомством, с которым Минцифры России запустило пилот по информированию. Уже сейчас на портале Госуслуг в цифровой форме доступны все базовые сервисы, связанные с исполнительным производством: информирование о ходе исполнительного производства, ходатайства (обращения), цифровые уведомления.

Пресс-служба ФССП России

Сулейман-Стальский райондин ЦРБ-дин работникрин коллективди играми буба **Абакаров Рудин Абакарович** кечмиш хьунихъ галаз алакьалу яз Абакаров Арсеназ, адан хизандиз ва мукьва-кьилийриз башсагъ-лугъвал гузва.

Гъалибчияр ва призерар тайинарна

И йикъара РУО-дин ИМЦ-да английский ч1алалди кыле тухвай «Люблю тебя, мой Дагестан» яратмишдай кьвалахрин райондин конкурдин нетижаяр къуна. Конкурс английский ч1алаз аялрин интерес хкажунин ва хайи ерийрин гуьзел чкайрихъ ва адетрихъ галаз таниш хьунин мураддалди ДАССР арадал атайдалай инихъ 100 йис тамам хьунин мярекатрин сергъатра аваз кыле тухвайди я.

Конкурс 2 номинациядай кыле тухвана: «Презентация» (8 проект гъанвай) ва «Видеоролик» (14 проект) телифнавай. Конкурсада 2-11-классра келзавай райондин школайрин аялри иштиракна. Гъар группадай гъалибчияр ва призерар тайинарна.

«Презентация» номинациядай 2-4-классрин аялрин группадай 1-чка Къасумхуьрун 1-нумрадин СОШ-дин 4-классдин ученик Аллагъкулиев Агъмедулагъан проектдин кьвалахди, 2-чка А. Саидован тварунихъ галай Эминхуьрун СОШ-дин 3-классдин ученик Алимурат Мурадагъаеван кьвалахди къуна.

5-8-классрин яшарин группадай 1-чка Эминхуьрун СОШ-

дин 7-классдин ученик Агъмед Имамова, 2-чка Р. Османован тварунихъ галай Герейханован хуьрун 1-нумрадин СОШ-дин 7-классдин ученица Амина Жалиловади, 3-чкани Цмуррин СОШ-дин 6-классдин ученица Гевгъер Агъабеговади къуна.

9-11-классарин группадай 1-чка Эминхуьрун СОШ-дин 10-классдин ученица Нармина Гъамидовади, 2-чка Герейханован 1-нумрадин СОШ-да келзавайбур тир Амина Газимгъамедовадин, Анвар Амирасланован, Венера Тагъировадин ва Румина Савзихановадин саналди гъазурнавай кьвалахди къуна, 3-чкани Курхуьрун 1-нумрадин СОШ-дин 11-классдин ученица Ангелина Набиевадиз гана.

«Видеоролик» номинациядай 2-4-классрин группадай 1-чка Сардархуьрун СОШ-дин 3-классдин ученик Магид Гъамидова, 2-чка Нуьц1угъгърин СОШ-дин 4-классдин ученик Алим Аскерова къуна.

5-8-классрин группадай 1-чка гуниз Сардархуьрун СОШ-да келзавайбур тир Рустам Къазиагъмедова, Милана Асваровади, Ася Гъамидовади, Мухаммад Гъусейханова, Келбляли Фаталиева, Амира Амра-

гъовади ва Амина Асваровади саналди гъазурнавай кьвалахлайихлу хъана. 2-чкаяр Чухъверхуьрун СОШ-дин 6-классдин ученица Эмиля Гъасановади ва Курхуьрун 1-нумрадин СОШ-дин 8-классдин ученица Амина Шихрагъимовади къуна. 3-чкаяр гуниз Агъа-Ст1алрин СОШ-дин 8-классдин ученица Амина Набиевадин, Курхуьрун 2-нумрадин СОШ-да келзавайбур тир Мадина Рагъимхановадин, Айшат Бабаевадин, Наида Куьребеговадин ва Диана Балаевадин саналди тир кьвалах, Къварчагърин СОШ-да келзавайбур тир Замина Рамазановадин ва Милана Рамазановадин кьвалахар лайихлу хъана.

9-11-классрин группадай 1-чка Эминхуьрун СОШ-дин 9-классдин ученик Исмаил Имамоваз, 2-чка Къасумхуьрун 2-нумрадин СОШ-да келзавайбур тир Амина Юрькулиевадиз ва Раксана Саидовадиз, 3-чкани Нуьц1угъгърин СОШ-дин 9-классдин ученица Имамат Гъамдулаевадиз гана.

Конкурсада гъалибчияр ва призерриз РУО-дин грамотаяр гана.

А. Камилов

«КЮРИНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ»

(на лезгинском языке)

Тешкилатчи: Сулейман-Стальский райондин администрация

Кьилин редактор **А. М. Мирзалиева**

Редакциядин ва издателдин адрес: 368760, Къасумхуьр, Ст1ал Мусаибан куче, 3. Телефон: 3-41-65

Печатдин кьвал

Газетдин электронный почта kizvestiya86@mail.ru

Газета зарегистрирована Южным окружным межрегиональным территориальным управлением по делам печати, телерадиовещания и средств массовых коммуникаций, регистрационный номер ПИ №10-4325 от 28.01.2002г.

Редакциядин макъалайрин авторрин фикирар сад тахун мумкин я. Макъалайрин, абур гъизвай делилрин дуьзвилин патахъай жаваб авторри чни гуда. Макъалайриз рецензияр гузвач ва абур элкьвена вахузвач. Чап ийиз вахкудай вахт 15:00. Чап ийиз вахкана 10:30. Газетдин индексар: Йисан – 63323; Зур йисан – 51369. Газет йиса 52 сеферда акъатзава. Гь – И лишандик квай материалар гъакъидихъ чапзавайбур я. 12+ - Икьван яшар хъанвайбуру к1елрай. Газет ООО «Типография-М» типографияда чапна, 368600, Дербент шегъер, С. Къурбанован куче, 25. Тираж 1450. Зак. №